

زلزله فدرال رزرو

شوک تنگه هرمز و باب المندب به فدرال رزرو رسید تا جایی که زیر فشار تورم نرخ بهره را بالا برد و یک وعده مهم انتخاباتی ترامپ را ذبح کرد



چشم انداز پیش رو: رکود یا تورم؟

پرسش بزرگ این است: بعد از این تکانه چه خواهد شد؟ «زلزله فدرال رزرو» یک پیامد ساختاری دارد؛ اقتصاد آمریکا اکنون در خطر «رکود تورمی» (Stagflation) قرار گرفته است. افزایش نرخ بهره، هزینه های تولید را برای صنایع و بخش های خدمات در مانی بالا برده و نکول های گسترده نشان می دهد که بخش خصوصی توان تحمل این فشار را ندارد. ترامپ که با وعده رونق اقتصادی و جلوگیری از افزایش نرخ بهره به قدرت رسید، حالا در وضعیتی است که «ذبح مهم ترین وعده انتخاباتی» کمترین هزینه اوست. او برای سیاست های تعرفه ای و تقویت تولید داخل آمریکا نیاز به نرخ بهره به شدت پایین در حد ۱ درصد داشت و اگر این روند اصلاح نشود، احتمال وقوع یک «بحران مالی سیستمیک» در ماه های آینده وجود دارد. بازارها دیگر به وعده های سیاسی دل نبسته اند؛ آن ها به قیمت نفت، امنیت تنگه ها و توانایی بازپرداخت وام ها نگاه می کنند.

وقتی امنیت «قیمت» پیدا می کند

به نظر می رسد «زلزله فدرال رزرو» تنها آغاز یک فرایند است. از این پس، هر گونه تنش در گلوگاه های استراتژیک منطقه، نه فقط قیمت نفت، بلکه نرخ بهره در نیویورک، و تکیو و لندن را تکان خواهد داد.

این تحولات نشان می دهد دوران سیاست گذاری های گلخانه ای به پایان رسیده است. واشنگتن برای عبور از این بحران، دیگر نمی تواند به فرمول های قدیمی اتکا کند. با ادامه روند کنونی، واشنگتن باید خود را برای مدیریت دائمی بحران های ناشی از «گرانی پول» و «ورشکستگی شرکت ها» آماده کند. زلزله رخ داده است؛ پس لرزه های آن در راه است و بازارها در وضعیت «بی لنگر» قرار گرفته اند.

شوک انرژی ناشی از وضعیت تنگه های هرمز و باب المندب، نرخ سوخت و نهایتاً تورم را به سطحی برده که بدون «گرانی پول» قابل مهار نیست. این یعنی سیاست گذاران آمریکایی دیگر استقلال عمل ندارند؛ آن ها اکنون «گروگان» گلوگاه هایی هستند که قیمت آن را دیگران تعیین می کنند.

عصر «نکول» بزرگ: بمب ساعتی

بدهی ها
نگاهی به آینده، چشم انداز تیره تری را ترسیم می کند. گزارش اخیر موسسه «فیچ» نشان می دهد که بحران فعلی تنها ناشی از تورم نیست، بلکه ساختار بدهی های آمریکا در مسیر سقوط قرار گرفته است. با رسیدن نرخ نکول (عدم بازپرداخت) وام های خصوصی شرکت های آمریکایی به ۶.۳ درصد، ما شاهد ثبت بالاترین رقم در تاریخ این شاخص هستیم.

این داده ها یک هشدار جدی برای آینده است: وقتی نرخ بهره بالا می رود، به طوری که این نرخ برای اوراق ۳۰ ساله به بیشترین رقم ۲۲ سال اخیر و برای اوراق ۱۰ ساله به بیشترین رقم ۱۹ سال اخیر رسیده است، طبیعی است هزینه بازپرداخت بدهی شرکت ها نیز افزایش یابد. بسیاری از شرکت هایی که تا دیروز با وام های ارزان سرپا بودند، امروز در آستانه ورشکستگی هستند. اگر این روند «نکول» ادامه یابد، فدرال رزرو با یک دوراهی روبرو به روست: یا نرخ بهره را برای مهار تورم بالا نگه دارد و شاهد ورشکستگی زنجیره ای شرکت ها باشد، یا برای نجات شرکت ها نرخ بهره را کاهش دهد و شعله های تورم را برافروزد. اما با تصمیم فدرال رزرو به نظر می رسد «عصر بدهی ارزان» در آمریکا به پایان رسیده است.

دومینوی جهانی؛ ژاپن هم وارد معرکه شد

«زلزله» فدرال رزرو تنها در مرزهای آمریکا محدود نماند. اقدام بانک مرکزی ژاپن برای افزایش نرخ بهره به ۱.۲۵ درصد (بالاترین سطح از ۱۹۹۵)، نشان داد که موج گرانی پول، فرامرزی است. سال ها بود که «ین ارزان» سوخت ماشین سرمایه گذاری جهانی بود. سرمایه گذاران با استقراض از آن از این کشور، منابع را در آمریکا با نرخ بهره بالا سرمایه گذاری می کردند. با افزایش نرخ بهره در آمریکا، این روند تشدید می شد. با این حال، ژاپن نیز با افزایش نرخ بهره عملاً راه را برای استقراض ارزان نسبت به گذشته بست. حالا با افزایش هزینه پول در ژاپن، جریان سرمایه در بازارهای جهانی در حال تغییر جهت است.

پاتک دووجهی پکن به امپراتوری دلار

دارایی اوراق خزانه داری آمریکا در چین به کف ۱۸ ساله رسید؛ همزمان مرکز تسویه شانگهای دامنه حذف دلار در مبادلات ارزی را گسترش داد



۷۰۰ میلیارد دلار رسیده است.

این رفتار مالی نه یک تغییر سبب موقت، بلکه تصمیمی کاملاً صون ساز در برابر ریسک های ژئوپلیتیک تلقی می شود. پکن با علم به سوءاستفاده ابزاری واشنگتن از سلاح تحریم های مالی، عملاً وابستگی دارایی های حاکمیتی خود به سیستم قضایی و مالی آمریکا را به حداقل می رساند. این خروج تدریجی اما پایدار، واشنگتن را وادار می کند تا برای پوشش کسری سرسام آور بودجه خود به خریداران جایگزین با نرخ های بهره بالاتر متوسل شود؛ رخدادی که در مقطع حساس کنونی و تقابل های همزمان واشنگتن با کشورهای نظیر ایران، فشار هزینه ای مضاعفی بر ماشین مالی آمریکا تحمیل می کند.

محمد حقگو
economice@khorasannews.com

بازنویسی قاعده مشهور «تیلور» در تهران و اضافه شدن دو متغیر «تنگه هرمز» و «باب المندب» به معادله تورم، خیلی زود در تالارهای قدرت واشنگتن ترجمه شد. فدرال رزرو پس از سه سال و زیر فشار بی سابقه ناشی از شوک انرژی و هشدارهای تورمی، سرانجام نرخ بهره را به ۴ درصد رساند؛ تصمیمی که ترامپ را وادار به ذبح وعده انتخاباتی اش کرده است. این تصمیم بازارهای مالی آمریکا را با حذف ۴۹۰ میلیارد دلار ارزش در ۲۵ دقیقه به لرزه درآورد و با موج گرانی پول در ژاپن تکمیل شد. اما آیا این «زلزله»، تنها یک واکنش هیجانی بود یا سرآغاز یک زمستان اقتصادی برای واشنگتن است؟

سیاست پولی در «تله ژئوپلیتیک»

آنچه در روزهای اخیر رخ داد، فراتر از یک تغییر نرخ بهره ساده بود، بلکه شاید بتوان آن را نوعی آغاز «قیمت گذاری» تهران در سیاست پولی واشنگتن نامید. محمد باقر قالیباف با بازنویسی فرمول معروف تیلور که مربوط به تعیین نرخ بهره در آمریکاست، به شکلی نمادین اعلام کرد که فرمول های کلاسیک اقتصادی دیگر در برابر واقعیت های میدانی ناتوان اند.

این ادعایی صرفاً ایرانی نیست. فیلیپ پیلکینگتون، اقتصاددان و مشاور سرمایه گذاری دانشگاه کینگستون که چهره هایی چون جی دی ونس و جو کنت از دنبال کنندگان او هستند، پس از این توثیق تصریح کرد: «قالیباف می گوید ایران نرخ بهره حقیقی و شاخص های اقتصادی آمریکا را دیکته می کند و البته که کاملاً حق با اوست.»

در فرمول مذکور، نرخ بهره آمریکا به ضریبی از نرخ بهره حقیقی تعادلی، نرخ تورم جاری و هدف تورمی بانک مرکزی و شکاف تولید از حالت تعادل (رونق / رکود) بستگی دارد. با این حال وقتی قالیباف متغیرهای «تنگه هرمز» (SOH) و «باب المندب» (BEM) را با ضرایبی مثبت به فرمول کلاسیک اضافه کرد، پیامی روشن به بازارها مخابره شد: «دیگر نمی توانید با ابزارهای ۲۵ صدم درصدی، ریسک های بزرگ گلوگاه های انرژی را مدیریت کنید.»

تحلیلگران معتقدند که فدرال رزرو در «تله» افتاده است. از یک سو، نرخ بهره پایین برای جلوگیری از رکود ضروری بود و از سوی دیگر،

گروه اقتصاد - داده های آماری و تحولات نهادی اخیر در اقتصاد بین الملل نشان می دهد چین راهبرد «دلارزدایی» خود را در فاز شتابان و کم سابقه ای کرده است؛ رویکردی دو منظوره که از یک سو با خروج سیستماتیک از بدهی های دولت آمریکا همراه شده و از سوی دیگر، به ایجاد زیرساخت های نوین برای تسویه مستقیم با ارزهای ملی اختصاص دارد. تحلیل تازه ترین گزارش های «فایننشال تایمز» و «بلومبرگ» حکایت از آن دارد که پکن با کاهش بی سابقه اوراق قرضه خزانه داری آمریکا و تسهیل مبادلات بدون دلار با شرکای تجاری، در حال ضربه به عمق نفوذ مالی واشنگتن است؛ تحولی که با افزایش هزینه های استقراض آمریکا، وزن ژئوپلیتیکی این کشور در تقابل های منطقه ای از جمله با ایران را نیز تحت فشار قرار می دهد.

سقوط دارایی های واشنگتن در پکن به کف ۲۰۰۸

بر اساس داده های وزارت خزانه داری ایالات متحده که فایننشال تایمز به آن استناد کرده، حجم اوراق قرضه دلاری نگهداری شده توسط پکن به کمترین رقم از سال ۲۰۰۸ تا کنون سقوط کرده است.

چین که در فاصله سال های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ با اختیار داشتن بالغ بر یک تریلیون دلار اوراق خزانه داری آمریکا، بزرگترین طلبکار فرامرزی کاخ سفید به شمار می رفت، از سال ۲۰۱۸ فروش تدریجی دارایی ها را آغاز کرد؛ روندی که از سال ۲۰۲۲ شدت گرفت و اکنون به کمتر از



رکوردشکنی CNG پس از تغییر نرخ سوم بنزین

محمدصادق عظیمی فر معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی از رشد ۱۱ درصدی مصرف CNG طی هفته نخست پس از تغییر نرخ سوم بنزین خبر داد. عظیمی فر افزود: در بازه یک هفته ای پس از اجرای طرح اصلاح تدریجی نرخ سوم بنزین و تغییر نرخ سوم به ۱۰ هزار تومان، میانگین مصرف CNG در کشور نسبت به نیمه نخست شهریور و مردادماه به میزان تقریبی ۲ میلیون مترمکعب در روز معادل ۱۱ درصد افزایش یافته است.

ضربه نرخ بهره آمریکا به طلای جهانی

فدرال رزرو آمریکا نرخ بهره را ۰.۲۵ واحد درصد افزایش داد و به محدوده ۳.۷۵ تا ۴ درصد رساند. پس از اعلام تصمیم، طلای نقدی ۱.۲ درصد کاهش یافت و به حدود ۴۲۴۰ دلار رسید. اما این افت خیلی زود جبران شد و قیمت طلا امروز بیش از یک درصد بالاتر رفت و به ۴۳۱۰.۴۹ دلار رسید. بازار پیشاپیش افزایش نرخ بهره را در قیمت ها لحاظ کرده بود، اما انتظار افزایش دوباره نرخ بهره می تواند همچنان برای طلا فشار ایجاد کند. در پیش بینی جدید فدرال رزرو، ۱۶ نفر از ۱۸ سیاست گذار انتظار دست کم یک افزایش ۰.۲۵ واحد درصدی دیگر تا پایان سال را دارند.

معاون وزیر اقتصاد: جاماندگان

فعلاً سهام عدالت نمی گیرند



زهره عالی پور، رئیس سازمان خصوصی سازی گفت که فعلاً امکان واگذاری سهام عدالت به جاماندگان وجود ندارد و هر گونه تصمیم جدید در این زمینه به تعیین

تکلیف قانونی و مشخص شدن سهام قابل واگذاری بستگی دارد. در تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۱، دولت مکلف شده بود از محل سهام باقی مانده خود در شرکت های قابل واگذاری مثل بانک های صادرات، ملت و تجارت، کشتیرانی، مخابرات و صنایع پتروشیمی خلیج فارس سهام عدالت را به افراد تحت پوشش کمیته امداد، مددجویان بهزیستی و سایر افراد واجد شرایط واگذار کند. رئیس سازمان خصوصی سازی می گوید «بعد از سال ۱۴۰۱ اهتمامی برای این که دوباره این فرصت در اختیار افراد قرار بگیرد، وجود نداشته است.» بر اساس اعلام رئیس سازمان خصوصی سازی تا زمانی که دولت پیشنهاد خود را مطرح نکند این سازمان اقدامی در زمینه واگذاری سهام انجام نخواهد داد.

شگرد جاده های ایران برای دورزدن

محاصره دریایی آمریکا

فایننشال تایمز نوشت: در پی تشدید محاصره دریایی و محدودیت کشتیرانی، ایران بخشی از تجارت خود را از دریا به جاده منتقل کرده است. تغییری که تجارت با همسایگان را عمیق تر کرده است. گمرک گوربولاک-بازرگان در مرز ایران و ترکیه به یکی از شراب های مهم این تجارت تبدیل شده است، روزانه تا ۵۰ کامیون از این مرز وارد ایران می شوند. تجارت دو کشور نیز در نیمه نخست سال ۱۹ درصد افزایش یافته است.

به نام ذات هستی بخش

در پنجمین سالگرد پرواز آسمانی

مهربان مادر عزیزمان

هنرمند فرهیخته ، فرهنگی گرانقدر زنده یاد

حاجیه خانم مینا نیک بخت

یاد و خاطره همیشه جاویدش را گرامی می داریم.

فرشاد و فرنوش محمودی

به یاد عزیزی از جنس مهربانی و شرافت

یکسال غم انگیز در فقدان تکیه گاه مان

شادروان مهندس سید پرویز قوام

اسطوره مهربانی و انسانیت به سختی گذشت

به این مناسبت مراسم یادبودی امروز شنبه ۲۸ شهریور ساعت ۱۱

در محل آرامگاه ابدی ایشان واقع در بهشت رضا (بلوک ۲۰) برگزار می شود.

افتخار میکنیم دوستان و آشنایان با شرکت در این مراسم

ما را مورد لطف و محبت شان قرار دهند.

خانواده قوام و فامیل های وابسته

احسان عزیز

۱۲ سال از روزی که ناباورانه با تو خدا حافظی کردیم گذشت.

در تمام این مدت خاطره صدایت، لبخندت و مهربانی هایت

در گوشه گوشه زندگی ما جاری بود

ولی هنوز به جای خالی ات عادت نکرده ایم.

پدر و مادر همیشه داغدارت (میرزیدی)

